

Huvudman

Medåkers friskola ekonomisk förening
info@medakersfriskola.se

Beslut

Datum 2024-05-31

Dnr 2022:2537

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Medåkers friskola i Arboga kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 juni 2023.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Medåkers friskola ekonomisk förening avseende brister rörande ekonomiska förutsättningar. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utredning av behov av särskilt stöd och samråd med elevhälsan, betygskatalog, tillgång till kurator och att undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Medåkers friskola i Arboga kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygssättning, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, grundläggande förutsättningar för skolenheten, styrning av verksamheten, styrning och utveckling av utbildningen samt ägar- och ledningsprövning och prövning av ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen har i beslut den 10 november 2022 tilldelat Medåkers friskola ekonomisk förening en anmärkning avseende brister rörande arbetet med särskilt stöd, elevhälsans tillgång till specialpedagogisk kompetens samt elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Medåkers friskola ekonomisk förening har den 1 mars 2023 inkommit med en skriftlig redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av anmärkningen.

Skolinspektionen har våren 2023 genomfört en uppföljande tillsyn av Medåkers friskola.

Skolinspektionen har i beslut den 21 juni 2023 förelagt Medåkers friskola ekonomisk förening avseende ekonomiska förutsättningar, utredning av behov av särskilt stöd och samråd med elevhälsan samt betygskatalog. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Medåkers friskola ekonomisk förening anmärkningar avseende brister rörande tillgång till kurator och att undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll.

Medåkers friskola ekonomisk förening har den 31 januari 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Medåkers friskola ekonomisk förening har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med årsredovisning inklusive revisionsberättelse för 2022/2023, balans- och resultaträkning för perioden den 1 juli 2023 till och med den 31 december 2023, skattekontoutdrag för perioden den 26 november 2021 till och med den 28 februari 2024 samt uppgift om antal elever vårterminen 2024. Vidare har huvudmannen i komplettering den 19 februari samt 20 mars 2024 inkommit med årsredovisning för dotterbolaget Medåkers Närlivs AB (559348-8777) samt preliminär balans- och resultatrapport för perioden 1 juli till 31 december 2023, värderingsintyg avseende föreningens fastighet, underlag till föreningens lån samt styrelseprotokoll för perioden 2021 till mars 2024. Vidare har huvudmannen inkommit med en redogörelse över

åtgärder som gjorts för att förbättra den ekonomiska ställningen. I ärendet har även en kreditupplysning inhämtats från Upplysningscentralen (UC).

Huvudmannen bär inte sina kostnader över tid, det vill säga verksamheten går med förlust. Enligt årsredovisningen för 2021/2022 uppgick årets resultat till minus 187 000 kronor. Även räkenskapsår 2022/2023 redovisades en förlust om minus 790 000 kronor. Enligt inkommen preliminär resultatrappport, avseende perioden 1 juli 2023 till 31 december 2023, uppgick resultatet preliminärt till 11 600 kronor. Resultatet är preliminärt och kan komma att ändras fram till bokslutsdagen den 30 juni 2024. Intäkterna påverkas av att elevantalet har minskat från 41 elever till 28 elever mellan höstterminen 2022 och vårterminen 2024.

Huvudmannens egna kapital är återställt. Enligt årsredovisningen för 2022/2023 har en uppskrivning av föreningens fastighet gjorts om 3 miljoner kronor vilket återställt det egna kapitalet som per den 31 december 2023 uppgår till 2,1 miljoner kronor. Fastigheterna är enligt värderingsintyg värderade till 10 miljoner kronor. Uppskrivningen har inte inneburit att huvudmannen tillförts likvida medel.

Av de ekonomiska underlagen framgår att huvudmannen har en svag betalningsförmåga. Av den preliminära balansrapporten per 31 december 2023 kan utläsas att de kortfristiga skulderna uppgår till 1,2 miljon kronor och överstiger omsättningstillgångarna som uppgår till 763 000 kronor med drygt 475 000 kronor. Det betyder att huvudmannen har mer kortfristiga skulder som skall betalas inom ett år än de har tillgångar att betala med.

Vidare har huvudmannens skuldsättning ökat. Föreningens långfristiga lån uppgår till 3,2 miljoner kronor per 31 december 2023 och har sedan den 30 juni 2023 ökat med 278 000 kronor. Även den kortfristiga skuldsättningen har ökat och uppgår per 31 december 2023 till 1,2 miljoner kronor varav 500 000 kronor avser skulder till kreditinstitut. De totala skulderna till kreditinstitut uppgår per 31 december 2023 till 3,7 miljoner kronor. Av utdrag från UC daterat den 10 april 2024 framgår att huvudmannen inte har någon betalningsanmärkning eller någon skuld registrerad hos Kronofogden. Av inlämnat skattekontoutdrag för perioden 2021-11-26 – 2024-02-28 framgår att betalningar till skattekontot har skett i tid.

Huvudmannen har till Skolinspektionen angett att man genomfört flera insatser för att stärka ekonomin. En större satsning på marknadsföring har gjorts. Huvudmannen uppger att de ser ett stort intresse och förhoppning är att redan under vårterminen få in fler elever. Därutöver har huvudmannen jobbat aktivt med att minska skuldsättningsgraden och man har förhandlat om bättre villkor med banken. Vidare har företag på bygden bidragit med arbeten och pengar samtidigt som försäljningen av matlådor ökat vilket huvudmannen menar möjliggör en bättre likvid situation.

Huvudmannen har även optimerat fastighetsdriften. Installation har gjorts av el-varmvattenberedare istället för att använda dyr olja under sommaren vilket resulterat i cirka 30 000 kronor i besparing. Man har även minskat på ventilation under nätter och helger samt bytt belysning mot LED. Genom detta menar huvudmannen att de minskat sina kostnader utan att påverka verksamheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att för att godkännas som huvudman för förskoleklass och grundskola ska den enskilde ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (2 kap. 5 § skollagen). Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen (26 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Medåkers friskola ekonomisk förening inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av utredningen framgår att verksamheten inte bär sina kostnader över tid, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna, och att huvudmannen därmed gått med förlust. Den preliminära resultatrapporten för perioden juli till december 2023 visar visserligen att huvudmannen gör en mindre vinst. Skolinspektionen noterar att huvudmannen redovisat genomförda och planerade åtgärder för att förbättra resultatet varav flera har fått önskad effekt på huvudmannens resultat som gått från en förlust om 790 000 kronor räkenskapsår 2022/2023 till en preliminär vinst om 11 600 kronor räkenskapsår 2023/2024. Vinsten bedöms dock inte tillräcklig för att långsiktigt tillförsäkra huvudmannen en god ekonomisk ställning då huvudmannen de två tidigare räkenskapsåren redovisat förluster som försvagat den långsiktiga ekonomiska motståndskraften. Vidare är resultatrapporten preliminär och redogör inte för hela räkenskapsåret 2023/2024 vilket innebär att resultatet kan komma att ändras fram till bokslutsdagen. Huvudmannen har under åren även minskat antal elever och ytterligare elevtapp skulle snabbt kunna påverka huvudmannens ekonomiska förutsättningar negativt. Vidare har huvudmannen en svag betalningsförmåga och hög skuldsättning vilket utgör en risk för att huvudmannen på lång sikt inte har utrymme för nödvändiga investeringar. Skolinspektionen noterar att huvudmannen skrivit upp fastigheten i bokföringen vilket återställt det egna kapitalet. Att huvudmannen skrivit upp fastigheten innebär inte att verksamheten har tillförts likvida medel.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen i nuläget inte uppfyller lagens krav på att ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Utredningen visar att de åtgärder

som hittills vidtagits förbättrat huvudmannens ekonomiska ställning men att åtgärderna inte varit tillräckliga.

Huvudmannen är dock medveten om den ekonomiska situationen och har satt in samt planerat för flera åtgärder för att skapa en stabilare ekonomisk situation. Det återstår dock en del arbete för att den ekonomiska situationen ska vara tillfredställande. Det har vid tillsynen inte framkommit något som tyder på att huvudmannen kommer att minska sina ansträngningar för att tillförsäkra en stabil ekonomisk utveckling. Den information som lämnats tyder istället på att huvudmannens arbete kommer fortsätta till dess att önskat resultat uppnås.

Mot bakgrund av ovanstående och vid en samlad bedömning av omständigheterna bedömer Skolinspektionen att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen. Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende bristen och förutsätter att styrelsen fullföljer det påbörjade och planerade arbetet samt följer upp att de vidtagna åtgärderna får önskad effekt på huvudmannens ekonomi utan påtagligt negativa konsekvenser för eleverna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2). Medåkers friskola ekonomisk förenings verksamhet vid Medåkers friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att planera för flera åtgärder för att skapa en stabilare ekonomisk situation. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av behov av särskilt stöd samt samråd med elevhälsan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 21 juni 2023 konstaterade Skolinspektionen att det inte alltid gjordes en utredning av elevens behov av särskilt stöd innan det upprättades ett åtgärdsprogram och att specialpedagogen inte hade deltagit i någon utredning.

Enligt den redovisning av åtgärder som Medåkers friskola ekonomisk förening inkommit med den 31 januari 2024 har rektorn har sett till att det startats utredningar vid anmälan om behov av särskilt stöd och att det vid behov planeras in samråd med elevhälsoteamet. Vidare framgår att rektor, klasslärare och specialpedagog är överens om att rutinerna fungerar och

fortsatt ska finnas på plats. Utvärderingar kommer att ske kontinuerligt varje månad på elevhälsoteamets möten under kommande läsår.

Huvudmannen har redogjort för fem anmälningar om behov av särskilt stöd som har inkommit under höstterminen 2023 samt att utredning startats i samtliga dessa ärenden. Vidare har huvudmannen uppgett att specialpedagog, kurator och skolsköterska deltagit i samtliga utredningar och att även skolläkaren deltagit i två av utredningarna.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 21 juni 2023 bedömde Skolinspektionen att Medåkers friskola ekonomisk förening inte uppfyllde kravet på att betyg ska dokumenteras i en betygskatalog.

I den redovisning av åtgärder som Medåkers friskola ekonomisk förening inkommit med den 31 januari 2024 uppger huvudmannen att en betygskatalog har tagits fram av rektorn. Rektorn är ansvarig för att betygskatalogen fylls i vid varje terminsslut. Lärarna har involverats i arbetet och rutinerna. Huvudmannen har kontrollerat att betygskatalog finns och att rutinen följs.

Rättslig reglering

Betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. (6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) samt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123])

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till kurator*Omständigheter som ligger till grund för bedömningen*

I beslut den 21 juni 2023 bedömde Skolinspektionen att Medåkers friskola ekonomisk förening inte uppfyllde kravet på att det ska finnas tillgång till kurator. Det fanns dock planer på att en kurator skulle börja arbeta på skolan.

I den redovisning av åtgärder som Medåkers friskola ekonomisk förening inkommit med den 31 januari 2024 framgår att rektorn har anställt en kurator som arbetar på Medåkers friskola en dag varannan vecka. Kuratorn rings in vid ytterligare behov hos elever eller personal. Under höstterminen 2023 har kuratorn haft träffar med alla elever gruppvis för att stärka sammanhållningen mellan eleverna på skolan och ge dem verktyg för bra gemenskap.

Rättslig reglering

För eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen ska följa och omfatta kursplanens syfte och centrala innehåll*Omständigheter som ligger till grund för bedömningen*

I beslut den 21 juni 2023 bedömde Skolinspektionen att Medåkers friskola ekonomisk förening inte fullt ut följde kursplanens syfte och centrala innehåll. Detta berodde på att simundervisning inte anordnades på skolan.

I den redovisning av åtgärder som Medåkers friskola ekonomisk förening inkommit med den 31 januari 2024 framgår att simundervisning har ordnats för alla utom förskoleklassens elever under höstterminen 2023. Eleverna har undervisats av utbildad simlärare på badhuset i Arboga. Medåkers friskola ekonomisk förening uppger att de fortsättningsvis kommer att se till att simundervisning bedrivs på liknande sätt.

Rättslig reglering

Av kursplanens syfte framgår att undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att agera säkert och förebygga risker i samband med rörelse, friluftsliv och utevistelser samt att simma och hantera nödsituationer på land och i vatten.

I kursplanens centrala innehåll för årskurs 1-3 ingår bland annat rörelser i vatten och vattenvana, att balansera, flyta och simma i mag- och rygggläge. För årskurs 4-6 ingår simning i mag- och rygggläge, badvett och säkerhet vid vatten under olika årstider samt hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap. (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 22 (SKOLFS 2010:37) 5 Kursplaner)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Erik Almqvist.

Utredaren Fanny Stenberg har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även ekonomen Linnea Holmström Svedin medverkat.